

**Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych
Stacja Doświadczalna Oceny Odmian
w Ciciborze Dużym**

**Zespół Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego
w Lublinie**

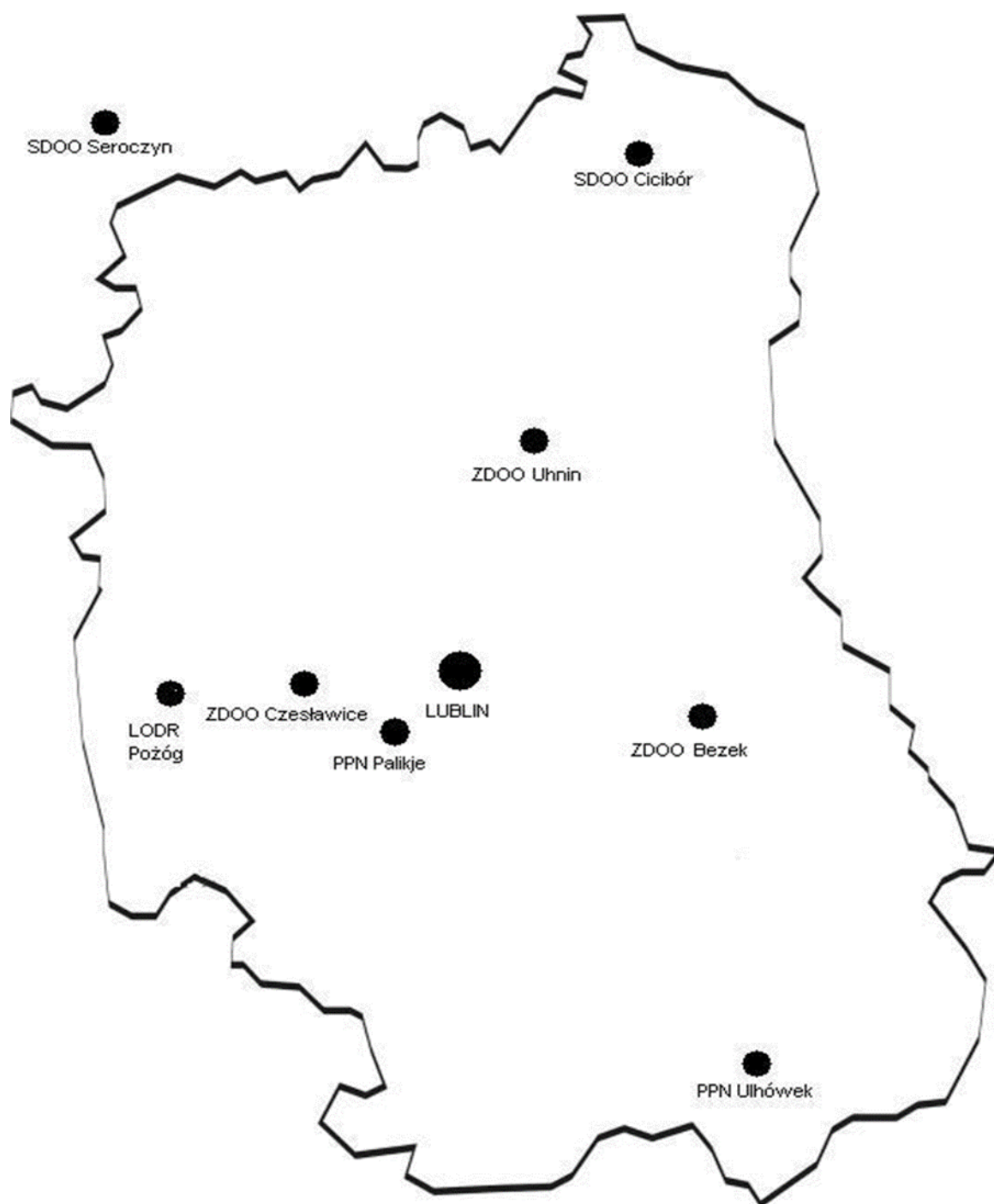
**Wyniki
Porejestrowych Doświadczeń Odmianowych
w woj. lubelskim w 2022 r.**

BOBIK

Cicibór Duży 2023

**Punkty realizacji badań odmianowych
w systemie PDOw województwie lubelskim.**

**Przewodniczący Lubelskiego Zespołu Porejestrowego
Doświadczalnictwa Odmianowego**

dr inż. Piotr Pszczółkowski

Stacja Koordynująca PDO w woj. lubelskim
Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych
Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Ciciborze Dużym
21 – 500 Biała Podlaska
tel. (083) 343-37-25,
fax. (083) 345-70-67.
e- mail: sdoo@cicibor.coboru.gov.pl
www.cicibor-duzy.coboru.pl

**Wyniki
Porejestrowych Doświadczeń Odmianowych
BOBIK**

Opracował:
mgr inż. Przemysław Kąkol
mgr inż. Michał Tarkowski
Marta Sekuła

Publikacja chroniona prawem wydawcy : każda reprodukcja całości lub jej części wymaga zgody wydawcy
--

Wydawca : SDOO Cicibór

Wstęp

Wyniki doświadczeń PDO przedstawiono w ujęciu tabelarycznym, z ostatniego sezonu wegetacyjnego według miejsca realizacji, oraz wyniki wieloletnie, trzy kolejne lata jako średnie dla odmiany ze wszystkich zrealizowanych doświadczeń. Punktem odniesienia dla oceny poszczególnych cech jest średnia uzyskana dla wszystkich badanych odmian.

W doświadczeniach oceniany był nie tylko potencjał plonotwórczy odmian, ale również podatność na choroby i inne cechy morfologiczne istotne dla gatunku (wysokość, wyleganie, fazy rozwojowe, kwitnienie, dojrzewanie itp.) Przy ocenie cech użyto bonitacji w skali 9 stopniowej dla której ocena 9 – oznacza zjawisko najkorzystniejsze, 5 - średnio korzystne, 1 - najmniej korzystne.

Doświadczenia PDO wykonuje się według jednolitej metodyki, opracowanej przez Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej. Na podstawie wyników badań i doświadczeń prowadzonych w ramach PDO w poszczególnych województwach tworzone są „Listy odmian zalecanych do uprawy na obszarze województwa”.

BOBIK

Gatunek o dużym potencjale plonotwórczym. Wytwarza głęboki system korzeniowy, który umożliwia pobieranie składników pokarmowych z głębszych i trudnodostępnych warstw gleby. Resztki poźniwe bobiku charakteryzują się dużą zawartością składników pokarmowych, dzięki czemu jest wartościowym przedplonem dla roślin następczych, zwłaszcza zbożowych. Jednak ze względu na duże wymagania uprawowe oraz ograniczony popyt na nasiona, bobik ma stosunkowo małe znaczenie gospodarcze w naszym kraju.

Obecnie w Krajowym rejestrze znajduje się 9 odmian, wśród których można wyodrębnić trzy grupy, w zależności od cech morfologiczno-użytkowych roślin: 8 odmian niesamokończących, w tym 3 o niskiej zawartości tanin oraz jedna odmiana samokończąca – wysokotaninowa. W 2022 roku badano także odmianę Trumpet pochodzącą z katalogu CCA.

Barwa kwiatów roślin bobiku jest cechą, która ułatwia rozpoznanie typu odmiany. Rośliny odmian niskooktanowych cechują się kwiatami w całości barwy białej. Natomiast odmiany taninowe mają kwiaty białe, z wyraźną czarną melaninową plamką. W 2022 roku doświadczenia z bobikiem na terenie województwa lubelskiego założone były w Bezku i Czesławicach. Najwyższe plony uzyskano w Czesławicach, a najwyższej plonującymi odmianami były: Trumpet, Capri i Bobas.

Tabela 1.
Bobik. Odmiany badane. Rok zbioru 2022.

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego Rejestru Odmian w Polsce/LOZ	Adres jednostki zachowującej odmianę a w przypadku odmiany zagranicznej - pełnomocnika w Polsce.
	1	2	4
1	Albus nn	2002	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20 99-307 Strzelce
2	Bobas nw	2002/2020	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27 64-000 Kościan
3	Amigo nn	2016	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20 99-307 Strzelce
4	Fernando nn	2016/2019	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20 99-307 Strzelce
5	Fanfare nw	2017/2019	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ; ul. Straszewska 70 62-100 Wągrowiec
6	Apollo nw	2018	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ; ul. Straszewska 70 62-100 Wągrowiec
7	Capri nw	2018/2019	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ; ul. Straszewska 70 62-100 Wągrowiec
8	Domino nn	2020	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20 99-307 Strzelce
9	Trumpet cca nw		Saaten-Union Polska sp. z o.o. ; ul. Straszewska 70 62-100 Wągrowiec
10	Granit sw	2006	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20 99-307 Strzelce

nn- niesamokończące niskotaninowe; nw- niesamokończące wysokotaninowe; sw – samokończące wysokotaninowe

Tabela 2. Bobik. Plon nasion odmian w miejscowościach (% wzorca). Rok zbioru 2022.

Lp.	Odmiana	Bezek	Czesławice	LODR Końskowola
Wzorce , dt z ha		31,5	23,8	53,7
1	Albus	101	80	107
2	Bobas	99	93	82
3	Amigo	80	81	101
4	Fernando	94	72	98
5	Fanfare	115	129	105
6	Apollo	103	108	99
7	Capri	102	115	100
8	Domino	103	99	94
9	Trumpet	116	137	122
10	Granit	86	87	90

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

Tabela 3.
Bobik. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2022.

Miejscowość	ZDOO Czesławice	ZDOO Bezek	LODR Końskowola
Powiat	nałęczowski	chełmski	puławski
Kompleks rolniczej przydatności gleby	pszenny dobry	pszenny wadliwy	pszenny dobry
Klasa bonitacyjna gleby	IIa	IIIb	IIIa
pH gleby w KCL	6,0	7,2	5,7
Przedplon	pszenica jara	jęczmień jary	trawa na gruntach ornych
Data siewu	12-04	13-04	28-03
Obsada nasion (szt/m ²)	50	50	50
Data zbioru	22-08	25-08	11-08
Nawożenie mineralne			
N na poziomie a ₁ (kg/ha)	32	30	32
P ₂ O ₅ (kg/ha)	22,5	40	25
K ₂ O (kg/ha)	45	60	35
Nitragina dla bobiku	Zaprawiono nasiona	Zaprawiono nasiona	Zaprawiono nasiona
Środki ochrony roślin			
Herbicyd (nazwa,dawka/ha)	Bandur 600 SC 2l/ha Labrador 2l/ha	Bandur 600 SC 3l/ha Corum 502,4SL 0,6L	Bandur 600 SC 3l/ha
Insektycyd (nazwa,dawka/ha)	Nie stosowano	Mospilan 20SP 0,2kg Ceta 20SP 0,12kg/ha	Mospilan 20SP 0,2kg
Inne zabiegi (nazwa,dawka/ha)	Nie stosowano	Nie stosowano	Nie stosowano

Tabela 4.
Bobik. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2022.

Lp.	Cecha	ZDOO Czesławice	ZDOO Bezek	LODR Końskowola
1	Pełnia wschodów (dzień, m-c)	26-04	28-04	22-04
2	Termin kwitnienia (dzień, m-c)	06-06	05-06	03-06
3	Termin dojrzałości technicznej (dzień, m-c)	04-08	27-07	28-07
4	Wysokość roślin (cm)	95,8	82,8	144,4
5	Wyleganie przed zbiorem	9,0	9,0	8,4
6	Masa tysiąca nasion (g)	490,25	481,84	567,5
	Porażenie przez choroby			
7	Askochytoza (skala 9°)	7,6	9,0	9,0
8	Czekoladkowa plamistość (skala 9°)	8,4	7,0	7,0
9	Plon ziarna (dt z ha)	23,8	31,5	53,7

Wyniki średnie z wszystkich badanych odmian
Skala 9°: 9- oznacza ocenę najkorzystniejszą , 1- najmniej korzystną , 5-średnią

Tabela 5.**Bobik.** Plon nasion odmian (% wzorca). Lata zbioru 2022, 2021, 2020.

Lp.	Odmiana	2019	2020	2021	2020-2021	2019-2021
Wzorzec , dt z ha		<u>31,5</u>	<u>49,5</u>	<u>39,5</u>	<u>44,5</u>	<u>40,2</u>
1	Albus	92	94	96	95	94
2	Bobas	89	100	104	102	99
3	Amigo	98	92	93	92	94
4	Fernando	88	96	92	94	92
5	Fanfare	109	102	98	100	103
6	Apollo	118	109	97	104	107
7	Capri	117	115	113	114	115
8	Domino		103	98	101	
9	Trumpet			116		
10	Granit	91	94	92	93	92
Ilość doświadczeń		2	2	2	4	6

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

Tabela 6.**Bobik.** Porażenie odmian przez ważniejsze choroby (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2022, 2021, 2020.

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Plamistość czekoladowa		Rdza bobiku		Askochytoza	
			2021	2019-2021	2021	2019-2021	2021	2019-2021
Wzorzec, (skala 9°)			7,8	8,0	9,0	8,5	9,0	8,6
1	Albus	3	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1
2	Bobas	3	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3	Amigo	3	0,2	0,1	0,0	-0,1	0,0	-0,1
4	Fernando	3	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
5	Fanfare	3	-0,3	-0,1	0,0	-0,2	0,0	-0,2
6	Apollo	3	-0,3	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
7	Capri	3	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
8	Domino*	2	0,2	0,1*	0,0	-0,1	0,0	-0,1*
9	Trumpet	1	-0,3		0,0		0,0	
10	Granit	3	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Liczba doświadczeń			2	6	2	6	2	6

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

Skala 9°: 9- oznacza ocenę najkorzystniejszą , 1- najmniej korzystną , 5-średnią,

* - średnia z lat 2020-2021

Tabela 7.

Bobik. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2022, 2021, 2020.

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Wyleganie (skala 9°)				Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)	
			w fazie końca kwitnienia		przed zbiorem					
			2021	2019-2021	2021	2019-2021	2021	2019-2021	2021	2019-2021
Wzorzec			<u>9,0</u>	<u>9,0</u>	<u>9,0</u>	<u>9,0</u>	<u>96,0</u>	<u>106,4</u>	<u>452,5</u>	<u>472,9</u>
1	Albus	3	0,0	0,0	0,0	0,0	-2,7	-4,5	6,7	2,1
2	Bobas	3	0,0	0,0	0,0	-0,1	7,5	8,6	25,4	20,8
3	Amigo	3	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,5	-1,4	10,5	6,9
4	Fernando	3	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3	-3,5	0,9	-15,1
5	Fanfare	3	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,7	-0,2	30,9	10,8
6	Apollo	3	0,0	0,0	0,0	0,0	-2,5	0,4	21,9	22,4
7	Capri	3	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	2,4	-8,4	3,8
8	Domino*	2	0,0	0,0	0,0	-0,1*	0,8	1,1*	-37,6	-35,3*
9	Trumpet	1	0,0		0,0		1,8		-34,5	
10	Granit	3	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,9	0,5	-16,0	-17,8
Liczba doświadczeń			2	6	2	6	2	6	2	6

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

Skala 9°: 9- oznacza ocenę najkorzystniejszą , 1- najmniej korzystną , 5-średnią

* - średnia z lat 2020-2021

